

Jeugdzorg in de Begroting 2023-2026

De vragen, de antwoorden, de stand van zaken;

De behandeling van de begroting en de jaarrekening in de raad schiet niet zelden tekort. Zij biedt vaak te weinig zicht op de gestelde beleidsdoelen en op de vraag of die behaald zijn. Om als raad grip op die vragen te krijgen zijn we in 2020 gestart met het introduceren van de methode Duisenberg om te zien welke informatie voorhanden is en welke verbeteringen er mogelijk zijn. In 2021 hebben Katrijn Kliphuis en Erik Vermeulen als rapporteurs met Charlotte van der Meij als volger hun eerste onderzoek gedaan naar de jeugdzorg zonder verblijf in de jaarcijfers 2020. Ook de RKC heeft onderzoek gedaan en heeft hun bevindingen gepubliceerd in het rapport met de veelzeggende titel 'Koersvast maar Doelloos'. Nu blikken we terug naar ons eerste onderzoek om in de begroting 2023 te onderzoeken wat er met de aanbevelingen van de 2021 is gedaan.

Scope van het onderzoek:

Programma Zorg en Werk

Beleidsdoelen A: Inwoners ontvangen zorg en ondersteuning thuis

Binnen Beleidsdoel A is specifiek gekeken naar de uitvoering van Jeugdhulp.

Aanbevelingen 2021 rapporteurs:

Programma Zorg en Werk, beleidsdoel A*

1. Een voorstel te maken voor een doelenboom voor het beleidsdoel 'Dat inwoners, ondanks eventuele problemen of beperkingen, zo lang mogelijk zelfstandig deelnemen aan de samenleving en de regie over hun eigen leven kunnen behouden'. Waarbij in ieder geval definities van de belangrijkste begrippen (zelfstandig deelnemen samenleving en regie over het eigen leven') en meetbare effectindicatoren worden voorgesteld.
2. Een startnotitie te maken naar aanleiding van de nota alternatieve beheersmaatregelen Jeugdhulp, zodat de raad op basis van deze startnotitie uitspraak kan doen over:
 - a. De wijze waarop hulp aan jeugd in de Verordening jeugdhulp afgebakend kan worden;
 - b. De wijze waarop de raad kan sturen op het behalen van de prestaties die zijn afgesproken in de doelenboom;
 - c. De verhouding tussen de verschillende documenten waarmee de raad wordt geïnformeerd (P&C producten, transformeermonitor en kwartaalrapportage). Deze moeten qua inhoud en cijfermatig consistent zijn.

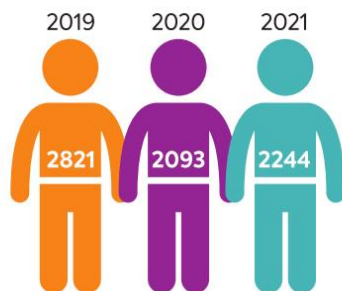
Onderzoek 2022

1. Wat is het beeld van het beleidsterrein op hoofdlijnen?

Begin van deze eeuw kreeg een op de 27 kinderen een vorm van jeugdzorg. Inmiddels is dat opgelopen tot een op de 8. Sinds het Rijk de gemeenten verantwoordelijk maakte voor de uitvoering van de Jeugdzorg zijn de kosten jaar in jaar uit opgelopen. Steeds meer jeugdigen maken op de een of andere manier gebruik van jeugdzorg. Maakte in 2018 in onze gemeente 10,8% van de jongeren tot 18 jaar gebruik van jeugdzorg in 2021 was dat al opgelopen tot 13%. De hulp aan jeugd is tot op heden niet afgebakend en sturen op instroom en kosten is hierdoor meer dan uitdagend.

Jeugdzorg instroom unieke cliënten

Instroom unieke cliënten jeugdhulp met en zonder verblijf:

Goed geholpen bij vragen en problemen

Aandeel jongeren tot 23 jaar in jeugdhulp in Haarlemmermeer

2018	2019	2020	2021
8,8%	9,2%	9,5%	10,2%

Totaal aantal jeugdreclasseringsmaatregelen:

2021	2018	2019	2020
50	45	45	50

Totaal aantal jeugdbeschermingsmaatregelen:

Bron: Transformeermonitor 2021

2. Welke doelen zijn gepland?

Beleidsdoel A: Inwoners ontvangen zorg en ondersteuning thuis.

- Doel is dat inwoners, ondanks eventuele problemen of beperkingen, zo lang mogelijk zelfstandig deelnemen aan de samenleving en de regie over hun eigen leven kunnen behouden.

3. Welke prestaties/activiteiten zijn gepland?

- Bieden van ondersteuning thuis
- Inzet Praktijkondersteuner Huisartsen Jeugd (POH Jeugd)
- Project implementatie Doorbraakmethode
- Laten uitvoeren van jeugdbescherming en jeugdreclassering
- Veilig Thuis organiseren
- Handhaving Wmo en Jeugdwet

4. Wat gaat het kosten?

• 6.72a Jeugdhulp begeleiding	5.716.000
• 6.72b Jeugdhulp behandeling	6.260.000
• 6.72c Jeugdhulp dagbesteding	1.229.000
• 6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	4.982.000
• 6.74a Jeugdbehandeling GGZ zonder verblijf	16.269.000
• 6.82a Jeugdbescherming	<u>2.763.000</u>
	37.219.000

5. Wat is het oordeel over de rechtmatigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid?

Met het RV 2022.0000115 (Kaderstellende-uitgangspunten verordening sociaal domein, beleidskader sociaal domein en inkoop Jeugd en WMO 2023) heeft het college de volgende tekst opgenomen:

de motie 'Aanbevelingen methode Duisenberg' (8 juli 2021), waarin wij, voor zover dit het Programma Zorg en werk van de programmabegroting betreft, worden opgeroepen voor beleidsdoel A een doelenboom te maken en een startnotitie te maken zodat de raad een uitspraak kan doen over:

- a. de wijze waarop hulp aan jeugd in de verordening sociaal domein afgebakend kan worden (naar aanleiding van de nota van B&W Alternatieve beheersmaatregel jeugdhulp (2021.0000947));
- b. de wijze waarop de raad kan sturen op het behalen van de prestaties die zijn afgesproken in de doelenboom;
- c. de verhouding tussen de verschillende documenten waarmee de raad wordt geïnformeerd (P&C producten, transformeermonitor en kwartaalrapportage). Deze moeten qua inhoud en cijfermatig consistent zijn.

Onze accountant controleert op rechtmatigheid en geeft daar een verklaring over af bij de jaarcijfers. Hoewel de leesbaarheid van de begroting er op vooruit is gegaan en er een antwoord geformuleert kan worden op de vragen 1 t/m 4 is niet vast te stellen of geld doeltreffend en doelmatig ingezet. In RV 2021.0000947 worden de uitgangspunten voor de in 2023 opnieuw aan te besteden jeugdzorg beschreven. De enige bruikbare indicatoren in de begroting zijn verplichte indicatoren afkomstig uit de BBV die overigens afwijken van die uit de Transformeermonitor en die niet of maar ten dele aansluiten bij de beschreven activiteiten. Te weten het percentage jeugd tot 18 jaar die gebruik maken van jeugdzorg en de begrote kosten. Een gemiste kans want met het opnieuw aanbesteden

van de Jeugdzorg zijn met de uitvoerders afspraken gemaakt om grip op de kosten te krijgen. Zo zijn er kaders meegegeven teneinde het begrip Jeugdzorg af te bakenen en zijn er kritische prestatie indicatoren (KPI) meegegeven. Deze indicatoren vinden we dan weer niet terug in de begroting.

Pas met het verschijnen van de jaarcijfers 2023 valt te zeggen of deze aanpak vruchten heeft afgeworpen.

6. Welke conclusies en aanbevelingen heb ik (als rapporteur aan de commissie)?

- Maak een doelenboom (herhaling).
- Maak in de recapitulatie op taakveld een goede koppeling met de activiteiten zoals beschreven in het programma.
- Zorg dat de indicatoren uit de begroting en die in de transformeermonitor gelijk en juist zijn (herhaling.)
- De prestaties/activiteiten zijn nog steeds niet uitgewerkt in effectindicatoren. Hierdoor is geen duidelijk beeld op welke wijze beschreven prestaties zullen bijgedragen aan het behalen van het hoofddoel. De verplichte BBV indicatoren en de data die in de Transformeermonitor en kwartaalrapportages worden geleverd geven een onvoldoende beeld om een conclusie over de doelmatigheid en doeltreffendheid van de aanpak en de ingezette middelen. Geef een streefwaarde op voor de te bereiken doelen. Bijvoorbeeld het percentage gebruikers van jeugdzorg omlaag krijgen tot x% of geen kostenoverschrijdingen ten opzichte van jaar y.
- In RV 2022.0000115 valt te lezen dat bij de inkoop van jeugdzorg heldere 'Kritische prestatie-indicatoren' (KPI's) met aanbieders worden afgesproken, zodat er gedurende de contractperiode bijgestuurd kan worden wanneer de gewenste ontwikkelingen op basis van de uitgangspunten niet gerealiseerd worden. Neem die KPI's mee in de begroting en de jaarstukken.

Hieronder zie je een voorbeeld van een doelenboom van Loket Gezond Leven

(Bron: Loket Gezond Leven)

